

22 en 23 november 2022

Leerhotel Het Klooster in Amersfoort

TWEEDAAGSE MASTERCLASS STRATEGIE ONTWIKKELING

Nadenken over de toekomst van mantelzorg(ondersteuning)

Door het oplopend tekort aan personeel in de zorg, een terugtrekkende overheid, de toenemende vergrijzing en als gevolg daarvan een stijgende zorgvraag, neemt de druk in Nederland op zorg maar ook op mantelzorg toe. Hoe reageer jij als welzijnsorganisatie of steunpunt mantelzorg op deze ontwikkelingen? Welke strategische keuzes maak jij als bestuurder samen met je medewerkers? Hoe trek je hierin samen op met andere partijen? En welke voorbeelden in het land anticiperen al op deze ontwikkelingen?

Om bestuurders van welzijnsorganisaties en steunpunten mantelzorg te helpen voorop te lopen bij deze complexe maatschappelijke ontwikkelingen, organiseert MantelzorgNL dit najaar een tweedaagse masterclass, speciaal ontwikkeld voor bestuurders die samen het verschil kunnen maken in de toekomst. Tijdens deze masterclass komen in het ochtend programma verschillende experts langs om hun zienswijze delen. Tijdens het middagprogramma word je uitgedaagd om de praktische slag te maken van de opgedane kennis en inzichten naar je eigen organisatie.

Klik hier om je aan te melden

Aanmelden kan tot vrijdag 30 september 12.00 uur.

WAT LEVERT DE MASTERCLASS JE OP?

- Inzicht in nieuwe trends en ontwikkelingen waar mantelzorgers mee te maken krijgen;
- Kennis om deze nieuwe inzichten om te buigen naar kansen voor een krachtig lokaal mantelzorgbeleid. Met aandacht voor de sociale basis;
- Inspirerende lokale voorbeelden uit het land van zorg in bredere netwerken;
- Concrete ideeën en handvatten om hiermee in de eigen organisatie aan de slag te gaan;
- Een expertrol als bestuurder m.b.t. mantelzorgbeleid;
- Uitwisseling van ervaringen met andere organisaties en het opdoen van nieuwe contacten.

WAT VRAGEN WIJ VAN JOU?

- Een actieve rol bij het uitdragen van de uitkomsten naar je eigen organisatie.
- Kunnen optreden als ambassadeur voor mantelzorgvriendelijk beleid in de toekomst.

PROGRAMMA

Dag 1

Bronne Pot | MantelzorgNL

Geeft je een helder inleiding op toekomst van mantelzorg.

Pieter Hilhorst | RVS

Gaat in op meer gelijkwaardigheid tussen zorg en informele zorg.

Annejet Kerckheart | Ecorys

Over onderzoek naar de effectiviteit van mantelzorgbeleid in gemeenten.

Jos van der Horst | Quanta NpM

Daagt je uit om een praktische slag te maken en eerste stappen te zetten.

Dag 2

Edwin Levels | Nza

Gaat in op hoe het Nederlands zorgstelsel in elkaar zit, en op de betekenis en impact van passende zorg.

Freek de Meere | Verwey Jonker instituut

Vertelt over het versterken van de sociale basis, in theorie versus praktijk.

Akkie de Rouw-Janssens | Farent

Neemt je mee in de lokale samenwerking tussen welzijn en zorg, de praktijk in Den Bosch.

Aline Vos | MantelzorgNL

Laat zien welke rol inwoners, gemeente, welzijn- en zorgprofessionals en de mantelzorger innemen om zorg dicht bij huis te houden.

PROGRAMMA | DAG 1

Ontwikkelingen, kansen en uitdagingen voor de toekomst

09:45 - 10:00 **Welkom en introductie**

10:00 - 11:00 **Inleiding op toekomst van mantelzorg**
Bronne Pot | *Programmaleider MantelzorgNL*

De toekomst is helder: van mantelzorgers wordt in de toekomst meer verwacht. Hoe ziet dit beeld eruit? Aan de hand van de demografische ontwikkeling, lessen uit corona, nationale beleidskeuzes en (impliciete) politieke keuzes wordt dit beeld geschetst. Daarnaast zal het Kabinet met Prinsjesdag een visie op mantelzorg presenteren. Ook deze visie zal aan bod komen en de reactie van MantelzorgNL daarop.

11:00 - 11:30 **Pauze**

11:30 - 12:30 **Meer gelijkwaardigheid tussen zorg en informele zorg**
Pieter Hilhorst | *Raad voor Volksgezondheid en Samenleving*

Het beroep op de informele zorg zal de komende jaren alleen maar toenemen. De overheid wil immers dat ouderen langer thuis wonen en dat het netwerk rond kwetsbare inwoners (jong en oud) meer zorg op zich neemt. Dit komt mede door het dreigende arbeidstekorten in de zorg. Maar ook het aanbod van informele zorg is niet oneindig. En als we met elkaar de kracht van mantelzorgers optimaal willen benutten zullen we ook anders moeten nadenken over de positie van mantelzorgers en andere informele zorg. In het advies "Anders Leven, anders zorgen" bepleit de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving voor veel meer gelijkwaardigheid tussen formele en informele zorg. Dat betekent bijvoorbeeld dat we niet alleen een beroep moeten doen op het netwerk rond een patiënt, maar ook moeten nadenken hoe we sociale netwerken kunnen versterken en hoe we de positie van het sociale netwerk kunnen versterken. Hoe doe je dat? Deze en andere vragen komen aan de orde in dit uur onder leiding van Pieter Hilhorst.

12:30 - 13:30 **Lunch**

13:30 - 14:30 **Onderzoek naar effectiviteit van mantelzorgbeleid in gemeenten**
Annejet Kerckhaert | *Senior onderzoeker bij Ecorys*

In 2021 is door Ecorys aan de hand van een maatschappelijke kosten en batenanalyse (MKBA) van mantelzorg inzichtelijk gemaakt wat de inzet van mantelzorgers is én wat het betekent, als door uitval van de mantelzorger de zorg moet worden overgenomen door privaat of publiek gefinancierde zorg. De maatschappelijke vervangingswaarde bedraagt 32 tot 44 miljard euro per jaar. Dit maakt eens te meer duidelijk dat het goed zorgen voor mantelzorgers van groot belang is voor de zorg in Nederland. Maar hoe effectief is de huidige mantelzorgondersteuning in gemeenten? In een vervolgonderzoek heeft Ecorys bij tien gemeenten in beeld gebracht hoe de ondersteuning is vormgegeven.

Vier onderzoeksvragen staan hierbij centraal:

- 1) Wat is het huidige aanbod van mantelzorgondersteuning? (Inclusief een budgetanalyse van gefinancierde aanbod door gemeenten)
- 2) In welke mate voorziet het aanbod in de behoefte van mantelzorgers?
- 3) Wat kan er gezegd worden over de effectiviteit van diverse typen van mantelzorgondersteuning?
- 4) Wat betekenen deze effecten van mantelzorgondersteuning voor anderen?

Tijdens dit uur bespreekt Annejet, werkzaam als senior onderzoeker bij Ecorys, de eerste resultaten van de behoefteanalyse (vraag 1).

14:30 - 15:00 **Pauze**

15:00 - 17:00 **Zelf aan de slag ronde (1^e sessie)**
Jos van der Horst | *Quanta NpM*

Onder leiding van Jos worden de politieke, sociale en maatschappelijke ontwikkelingen en de gepresenteerde visies hierop in dit praktijkdeel vertaald naar de eigen beroepspraktijk. Je wordt tijdens twee werksessies uitgedaagd om een praktische slag te maken en eerste stappen te zetten. Je ontvangt handvatten wat je in staat stelt om hiermee 'vanaf morgen' aan de slag te gaan.

PROGRAMMA | DAG 2

Samen zorgen voor en met elkaar

09:45 - 10:00 **Welkom en inleiding dag twee**

10:00 - 11:15 **Passende zorg en welzijnswerk**
Edwin Levels | *Nederlandse Zorgautoriteit*

De Nederlandse regering ziet passende zorg als geschikt antwoord op de stijgende zorgvraag, de toenemende krapte op de arbeidsmarkt in de zorg en de stijgende kosten voor zorg. Ons zorgstelsel staat ernstig onder druk. Passende zorg vraagt (in)direct veel van burgers én van hun netwerk. De beweging die passende zorg vóórstaat is tevens van grote invloed op de aard en omvang van welzijnswerk in de komende decennia. In dit onderdeel gaat Edwin Levels in op hoe het Nederlands zorgstelsel in elkaar zit, wat passende zorg betekent voor de zorg zelf en wat de impact is op welzijnswerk, inclusief mantelzorgondersteuning.

11:15 - 11:30 **Pauze**

11:30 - 12:30 **Versterken van de sociale basis, theorie versus praktijk**
Freek de Meere | *Verwey Jonker Instituut*

De beloftes van de transformaties in het sociaal domein zijn in de ogen van velen nog niet ingelost. Wijkteams worden overvraagd en de behoefte op het gebied van collectieve en informele hulp wordt opgeschoven naar wat 'de sociale basis', 'het voorveld', 'de voorkant', of 'voorliggende voorzieningen' worden genoemd. In de Kamerbrief van maart 2022 over de toekomst van de Wmo ligt de nadruk op de mogelijke preventieve rol van de sociale basis en de ondersteuning van mantelzorgers. We gaan in dit uur na hoe in gemeenten wordt gepoogd integraal hieraan te werken. Vanuit welke visie doen ze dat? Wat hopen ze in of met de sociale basis te bereiken en hoe realistisch zijn die verwachtingen? Met welke partijen wordt hieraan gewerkt en hoe verhouden die partijen zich tot elkaar?

12:30 - 13:30 **Lunch**

13:30 - 14:30 **Lokale samenwerking tussen welzijn en zorg, de praktijk in Den Bosch**
Akkie de Rouw-Janssens | *Farent*

Een mantelzorger speelt een grote rol in het gezondheidswelzijn van patiënten binnen een ziekenhuis. Hij/zij redeneert namelijk vanuit de patiënt en geeft een schat aan informatie over hoe het met zijn moeder, vader, vriend of naaste is. Vanuit deze gedachte is Farent in 2018 gestart met een mantelzorgpunt binnen het Jeroen Bosch Ziekenhuis. Welke wegen heeft deze samenwerking gevolgd binnen en buiten het ziekenhuis? Welke verbindingen zijn er gelegd voor en tijdens Covid met huisartsen, POH'ers, het WMO loket, partners in de wijken en (thuis)zorginstellingen, maar vooral ook met het voorliggend veld met inzet van vrijwilligers? En hoe wordt er op dit moment samengewerkt in tijden van grote personeelstekorten in de zorg? Akkie vertelt in dit college openhartig over de integrale aanpak in Den Bosch, de rol van Farent hierin, en de plannen voor de nabije toekomst.

14:00 - 15:00 **Thuis kamers op het platteland**
Aline Vos | *Adviseur MantelzorgNL*

Afnemende voorzieningen en decentralisatie van zorgorganisaties veranderen drastisch het dorpsleven. De qua oppervlakte grootste gemeente van Nederland, gemeente Het Hogeland, staat voor de uitdaging om ondanks die veranderingen zorg en ondersteuning dichtbij huis te bieden aan haar inwoners. MantelzorgNL werkt nauw samen met de coördinator Informele Zorg aan de ontwikkeling van Thuis kamers in de dorpen. Een plek waar ontmoeting plaats vindt, maar ook een adempauze aan de mantelzorger wordt geboden. We diepen dit praktijkvoorbeeld uit en bekijken welke rol inwoners, gemeente, welzijn- en zorgprofessionals en de mantelzorger innemen. Ook kijken we naar bekende theorieën en modellen die zijn omgevormd tot een praktische basis voor (deelnemers van) de thuis kamers.

15:00 - 15:15 **Pauze**

15:15 - 16:45 **Zelf aan de slag ronde o.l.v. Jos van der Horst (vervolg op 1^e sessie)**

16:45 - 17:30 **Afsluiting Masterclass met aansluitend een drankje**

